

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในพฤติกรรมพัฒนาความยั่งยืนของนักศึกษา หลังร่วมงานมหกรรมความยั่งยืน 2565

Drivers of Sustainable Behavioral Intentions among Students Participated in Sustainability Expo 2022

Article History

พัชราภรณ์ เกษะประกร

Pacharaporn Kesaparakorn

Received: June 13, 2023

Revised: December 19, 2023

Accepted: December 20, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในพฤติกรรมพัฒนาความยั่งยืนของนักศึกษาที่เข้าร่วมงานมหกรรมความยั่งยืน 2565 ซึ่งประกอบไปด้วย พฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ ความตระหนักต่อการจัดงาน และทัศนคติต่อการพัฒนาความยั่งยืน การวิจัยนี้ได้สุ่มกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพที่ร่วมงานมหกรรมความยั่งยืน 2565 จำนวน 79 คน ด้วยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง และวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยสถิติการวิเคราะห์เส้นทาง จากผลการวิจัย พบว่า แบบสมการโครงสร้างมีความสอดคล้องเชิงประจักษ์ โดยพฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ส่งผลต่อความตระหนักเกี่ยวกับการจัดงานในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญ ความตระหนักเกี่ยวกับการจัดงานส่งผลต่อทัศนคติต่อการพัฒนาความยั่งยืนในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญ และทัศนคติต่อการพัฒนาความยั่งยืนส่งผลต่อความตั้งใจในพฤติกรรมพัฒนาความยั่งยืนของนักศึกษาในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญ

เมื่อวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของแต่ละปัจจัย พบว่า ความตระหนักต่อการจัดงานและทัศนคติต่อการพัฒนาความยั่งยืนส่งผลกระทบทางตรงต่อความตั้งใจในพฤติกรรมพัฒนาความยั่งยืนของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ และความตั้งใจในพฤติกรรมพัฒนาความยั่งยืนได้รับผลกระทบทางอ้อมจากความตระหนักต่อการจัดงานของนักศึกษา อย่างไรก็ตาม พฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ส่งผลทางลบโดยตรงต่อทัศนคติต่อการพัฒนาความยั่งยืนของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ แต่ความตระหนักต่อการจัดงานส่งผลทางบวกโดยตรงต่อทัศนคติต่อการพัฒนาความยั่งยืน และพฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ไม่ส่งผลต่อความตั้งใจในพฤติกรรมการพัฒนาความยั่งยืนของ

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ประเทศไทย

School of Communication Arts, Bangkok University, Thailand

E-mail: pacharaporn.i@bu.ac.th

นักศึกษา โดยผลการวิจัยนี้แสดงผลลัพธ์ของมหกรรมความยั่งยืน 2565 ในมุมมองของเยาวชน ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญของเป้าหมายการพัฒนาความยั่งยืนในประเทศไทย โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปวางแผนการประชาสัมพันธ์และพัฒนารูปแบบการจัดงานมหกรรมความยั่งยืนในอนาคต เพื่อเข้าถึงและส่งเสริมพฤติกรรมพัฒนาความยั่งยืนของเยาวชนกลุ่มเจนเอเรชั่นซีเพิ่มขึ้น

คำสำคัญ: พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ ความตระหนัก ทักษะคิดต่อการพัฒนาความยั่งยืน ความตั้งใจในพฤติกรรมพัฒนาความยั่งยืน มหกรรมความยั่งยืน 2565

Abstract

This survey research aimed to examine the drivers influencing sustainable behavioral intentions among students who participated in the Sustainability Expo 2022. The factors being examined included media exposure to the public relations media for Sustainability Expo 2022, cognition on the event management, and attitude toward sustainability development. A purposive sampling method was employed to select 79 students currently enrolled at Bangkok University, who participated in Sustainability Expo 2022, and the data was analyzed using Path analysis. The finding revealed that the model fits well with the empirical data. Students' exposure to public relations media positively influenced their cognition on the event management with statistical significance. Students' cognition on event management had a significant positive impact on their attitude toward sustainability development. Their attitude toward sustainability development had a significant positive effect on their sustainable behavioral intentions.

When examining the direct and indirect effect of each factor, the results revealed that both the cognition of the event management and the attitude toward the sustainability development had significant direct effects on students' sustainable behavioral intentions. Additionally, cognition of the event management had a significant indirect effect on students' sustainable behavioral intentions. However, students' exposure to public relations media had a significant negative impact on their attitude toward sustainability development directly. In contrast their cognition on the event management had a significant positive influence on attitude toward sustainability development directly. Furthermore media exposure was not significant predictor of sustainable behavior intentions among students. The findings demonstrated the outcomes of the Sustainability Expo 2022 as perceived by students who are significant stakeholders of the sustainability development goals in Thailand. Responsible organizations can use the findings to plan the public relations campaign and event management of Sustainability Expo in the future in order to reach and increase sustainability behavior among Generation Z.

Keywords: Media Exposure, Cognition, Attitude Toward Sustainability Development, Sustainable Behavioral Intentions, Sustainability Expo 2022

บทนำ

ปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติเกิดขึ้น เนื่องจากต้องตอบสนองความต้องการของมนุษย์ที่ไม่รู้จบ และประชากรมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี ทำให้มีทรัพยากรในโลกลดลงเหลือ 1 ใน 3 จึงทำให้เกิดการแย่งชิงทรัพยากรในหลากหลายรูปแบบทั้งในประเทศไทยและทั่วโลก ซึ่งปัญหาดังกล่าว เกิดจากพฤติกรรมของมนุษย์ที่ใช้ทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือยในการดำรงชีวิตและการประกอบธุรกิจ เพราะประชาคมโลกยังขาดความรู้และความตระหนักเกี่ยวกับการพัฒนาความยั่งยืน และไม่เห็นคุณค่าของการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อตนเองและต่อสังคม รวมทั้งประชาคมโลกยังขาดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาความยั่งยืนทุกระดับในสังคม จึงเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้ประชาคมโลกยังไม่ค่อยมีพฤติกรรมสนับสนุนการพัฒนาความยั่งยืนในการดำเนินชีวิต และมีหน่วยงานจำนวนมากที่ยังไม่ได้กำหนดนโยบายการพัฒนาความยั่งยืนไปเป็นยุทธศาสตร์หลักของบริษัท (Green Network, 2022)

เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว องค์การสหประชาชาติ จึงได้นำแนวคิดการพัฒนาความยั่งยืนของโลกมาเป็นข้อแนะนำในการสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศต่างๆ โดยเมื่อปี พ.ศ. 2543 บรรดาผู้นำโลกได้รับรองข้อตกลงใน “เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน” (Sustainable Development Goals: SDG) อันเป็นเป้าหมายในเรื่องของการพัฒนาในระดับนานาชาติให้เป็นทิศทางการพัฒนาของโลกนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558-2573 โดยเป้าหมายดังกล่าว เป็นการเรียกร้องในระดับโลกเพื่อเป็นมาตรการในการกำจัดความยากจน ปกป้องสิ่งแวดล้อมของโลก และเป็นหลักประกันว่าผู้คนบนโลกจะอยู่ในความสงบสุขและมีความมั่นคง เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนดังกล่าว มี 17 เป้าหมาย (Wanla & Kosonkittiumporn, 2021) ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน		
1) ขจัดความยากจน	2) การขจัดความหิวโหย	3) การมีสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี
4) การได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ	5) ความเท่าเทียมทางเพศ	6) การมีน้ำสะอาดและการมีสุขอนามัยที่ดี
7) การมีพลังงานที่สะอาดและราคาถูกลง	8) ส่งเสริมงานที่มีคุณค่าและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ	9) การส่งเสริมอุตสาหกรรม นวัตกรรม และโครงสร้างพื้นฐาน
10) ลดความเหลื่อมล้ำ	11) การพัฒนาเมืองและชุมชนอย่างยั่งยืน	12) มีการบริโภคและการผลิตอย่างยั่งยืน
13) การรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	14) การอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน	15) การอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากระบบนิเวศทางบก
16) การสร้างสังคมสันติสุข การสร้างคุณธรรมและสถาบันอันเป็นที่พึงของส่วนรวม	17) การมีส่วนร่วมของประชาคมในเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน	

ที่มา: Wanla and Kosonkittiumporn (2021)

ผลการรายงานการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Report: SDR) ซึ่งมีการนำเสนอดัชนีเป้าหมายการพัฒนาความยั่งยืน และแดชบอร์ด (SDG Index and Dashboards) ค.ศ. 2021 ได้จัดอันดับประเทศไทยอยู่อันดับ 43 ของโลกจากทั้งหมด 165 ประเทศ ได้คะแนนรวมของดัชนี 74.20 คะแนน ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของภูมิภาคเอเชียตะวันออกและเอเชียใต้ที่ 65.70 คะแนน อย่างไรก็ตาม อันดับและคะแนนของไทยลดลงเมื่อเทียบกับปี ค.ศ. 2020 ที่ได้อันดับ 41 และคะแนนรวม 74.50 คะแนน โดยประเทศไทยยังมีคะแนนสูงสุดเป็นอันดับ 1 ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Bunnag, 2021)

ในปี ค.ศ. 2014 องค์การเพื่อการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือ ยูเนสโก (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization: UNESCO) เล็งเห็นถึงบทบาทของสถาบันการศึกษาทุกระดับในการยกระดับคุณภาพการศึกษาตามเป้าหมายการพัฒนาความยั่งยืน ข้อ 4 “การได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ” จึงได้รับรองและประกาศใช้แผนการปฏิบัติการโลกว่าด้วยการศึกษาเพื่อการพัฒนาความยั่งยืน (education for sustainability development) ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อเร่งความก้าวหน้าในการพัฒนาความยั่งยืน เพื่อดำเนินการยกระดับการจัดการศึกษาในทุกระดับ โดยแผนปฏิบัติการมุ่งเน้น 5 เรื่อง คือ 1) ความก้าวหน้าเชิงนโยบาย 2) การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และการอบรม 3) การสร้างศักยภาพนักการศึกษาและผู้ฝึกอบรม 4) การส่งเสริมและขับเคลื่อนเยาวชน และ 5) การส่งเสริมโครงการเพื่อสร้างความยั่งยืนในระดับท้องถิ่น (Leicht, Combes, Byun, & Agbedahin, 2021)

Woraurai (2022) พบว่า 1) ประเทศไทยตระหนักถึงความสำคัญของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นผลจากแรงผลักดันจากสหประชาชาติที่มีบทบาทนำในการตั้งประเด็นวาระแพร่กระจายแนวคิด และติดตามตรวจสอบการนำแนวคิดเข้ามาปรับใช้ในประเทศและสถาบันการศึกษาเป็นตัวแสดงที่ช่วยส่งเสริมองค์ความรู้และความเข้าใจ และ 2) กระบวนการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ช่วยส่งเสริมให้คนมีความรู้ความเข้าใจที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ ส่วนใหญ่วิจัยในอดีตของประเทศไทยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงในมุมมองเยาวชนและชุมชน ซึ่งเป็น “ปรัชญา” ที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชทานพระราชดำริเพื่อชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิต และปฏิบัติตนให้แก่ประชาชนทุกระดับทุกสาขาอาชีพมาโดยตลอดนับตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2517 เป็นต้นมา ซึ่งเป็นแนวความคิดมุ่งสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีแก่ประชาชนและเยาวชนในการดำเนินชีวิตให้มีความยั่งยืน (Damrongchai, 2018; Kaewpremkusol, 2019)

หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในประเทศไทยได้เล็งเห็นถึงความจำเป็นในการผนึกกำลังในการสร้างการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและสถาบันการศึกษาในการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทยจึงได้ร่วมกันจัดงานมหกรรมความยั่งยืน 2565 (Sustainability Expo 2022 หรือ SX 2022) ภายใต้แนวคิด “พอเพียง ยั่งยืน เพื่อโลก (Sufficiency for Sustainability)” ซึ่งจัดเป็นครั้งที่ 3 โดยในปี พ.ศ. 2565 หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งชุมชนได้แสดงศักยภาพของประเทศไทยในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาความยั่งยืนในประเทศไทย ได้แก่ บริษัท ไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน) บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน) บริษัท ไทยยูเนี่ยน กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) หรือ เอสซีซี และ บริษัท เพรเซอร์ส พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด (มหาชน) เป็นเจ้าภาพหลักในการจัดงานมหกรรมความยั่งยืน 2565 ระหว่างวันที่ 26 กันยายน – 2 ตุลาคม พ.ศ. 2565 ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้าง

ความสมดุลและความยั่งยืนให้ตัวเองและโลก รวมทั้งเปิดพื้นที่ให้ทุกภาคส่วนมาร่วมตัวกัน และขยายเครือข่ายออกไปยังต่างประเทศ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มาเป็นแนวทางในการจัดงานและสร้างแรงบันดาลใจให้นำไปประยุกต์ใช้ในด้านต่างๆ ให้เกิดความยั่งยืนในบริบทของสังคมไทย (Green Network, 2022) อีกประการหนึ่ง การวิจัยนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมในการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ ความตระหนักต่อการจัดกิจกรรมและทัศนคติต่อการพัฒนาความยั่งยืนและความตั้งใจในพฤติกรรมในการพัฒนาที่ยั่งยืนในมุมมองของเยาวชน ซึ่งยังมีจำกัดทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศไทยจะนำองค์ความรู้ไปวางแผนการจัดกิจกรรมและโครงการด้านการพัฒนาความยั่งยืนให้ตรงกับความต้องการ แรงจูงใจและพฤติกรรมในการเปิดรับสื่อของเยาวชนไทยกลุ่มเจนเอเรชันซี (generation z) ซึ่งกลายเป็นที่มาของวัตถุประสงค์นี้ ตามกรอบแนวความคิดของความรู้ ความรู้สึก และพฤติกรรม (knowledge-attitude-behavior) และทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (theory of planned behavior)

วัตถุประสงค์ของวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุด้านพฤติกรรมในการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ ความตระหนักต่อการจัดงาน และทัศนคติต่อการพัฒนาความยั่งยืนในสังคมไทยสังคมโลกที่ส่งผลต่อความตั้งใจในพฤติกรรมพัฒนาความยั่งยืนของนักศึกษาที่มาร่วมงานมหกรรมความยั่งยืน 2565

แนวความคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. แนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาความยั่งยืน

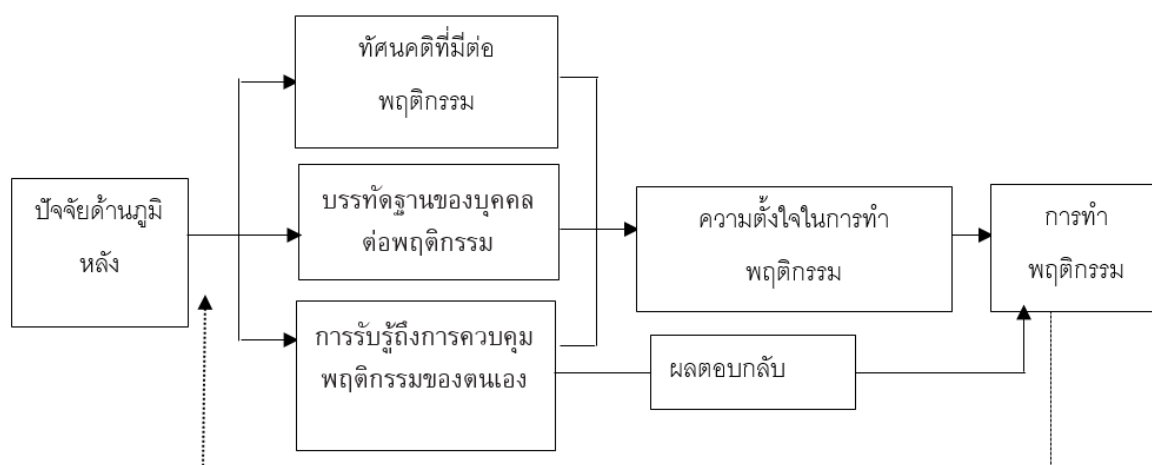
การพัฒนาความยั่งยืน (sustainability) หมายถึง กระบวนการสร้างความสมดุลหรือปฏิสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกันในระหว่างมิติต่างๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม จิตใจ รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อันเป็นปัจจัยในการทำให้ชีวิตของมนุษย์สามารถอยู่ดีมีสุขได้ ทั้งสำหรับคนในรุ่นปัจจุบันและคนรุ่นใหม่ (Nakkarnruen & Bangbon, 2016)

2. แนวความคิดเกี่ยวกับแบบจำลองการสร้างพฤติกรรมเพื่อการพัฒนาความยั่งยืน

การวิจัยนี้จะใช้กรอบแนวความคิดของ Braßler and Sprenger (2021) เสนอว่า ความรู้ (Knowledge: K) ความรู้สึก (Attitude: A) และพฤติกรรม (Practice: P) มีความเชื่อมโยงกัน โดยในแบบจำลองเสนอว่า ความรู้จะส่งผลให้เกิดทัศนคติ ซึ่งจะส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคล โดยบุคคลจะมีความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมอย่างไร ขึ้นอยู่กับการแทรกแซงในการสื่อสาร หรือรูปแบบและเนื้อหาของสารที่ได้รับมา โดยความรู้ หมายถึง องค์ประกอบด้านความตระหนักของบุคคล ซึ่งเกิดจากองค์ประกอบทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการกระทำทางจิต เช่น การรับรู้ ความจำ การเรียนรู้ และการทำนายในระหว่างการประชุมผลข้อมูล ทัศนคติ หมายถึง องค์ประกอบด้านความรู้สึกต่อเหตุการณ์หรือสิ่งที่อยู่รอบตัวซึ่งได้รับผลกระทบจากความเชื่อและค่านิยม ประสบการณ์ส่วนตัว ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม และกระบวนการบ่มเพาะทางสังคม ซึ่งเป็นการรับรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริงในสังคมไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม (Braßler & Sprenger, 2021) และพฤติกรรม หมายถึง การกระทำซึ่งเกิดจากองค์ประกอบด้านความ

ตระหนัก (ความรู้) องค์ประกอบด้านความรู้สึก (ทัศนคติ) ว่าสอดคล้องกับความเชื่อ ค่านิยมและความเข้าใจในวัฒนธรรมที่ดำรงอยู่ของบุคคล รวมถึง กระบวนการทางสังคมของบุคคลมากหรือน้อย โดยบุคคลจะทำการตัดสินใจเลือกการกระทำที่เห็นว่าเหมาะสมกับตนเองเป็นสำคัญ (Braßler & Sprenger, 2021)

นอกจากนั้น การวิจัยนี้ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (the theory of planned behavior) ซึ่งเสนอว่า การแสดงพฤติกรรมของมนุษย์จะได้รับอิทธิพลจากความตั้งใจแสดงพฤติกรรม โดยสิ่งที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจแสดงพฤติกรรมนั้น ประกอบด้วยปัจจัยหลัก 3 ประการ ได้แก่ 1) ทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม (attitude to behavior) 2) บรรทัดฐานของบุคคลเกี่ยวกับพฤติกรรม (subjective norms) และ 3) การรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรมของตนเองในการแสดงพฤติกรรม (perceived behavioral control) โดยการรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรมจะมีอิทธิพลโดยตรงต่อพฤติกรรมมนุษย์ด้วย (Fishbein & Ajzen, 2010) ซึ่งความเชื่อแต่ละตัวจะส่งผลต่อปัจจัยต่างๆ (Ajzen, 1991) ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แบบจำลองของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน

ในอดีตมีผลงานวิจัยที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาความยั่งยืนกับทัศนคติต่อการพัฒนาความยั่งยืน (Salas-Zapata, Rio-Osorio, & Cardona-Arias, 2018) พบว่า การรับรู้เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาความยั่งยืนมีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาความยั่งยืน แต่ทัศนคติต่อการพัฒนาความยั่งยืนอาจจะไม่สัมพันธ์กับพฤติกรรมความยั่งยืน ขึ้นอยู่กับว่าปัจจัยหลายประการ ซึ่งประกอบด้วย บุคคลเห็นถึงความสำคัญหรือผลกระทบของการพัฒนาความยั่งยืนต่อบริบทที่ตนเองอยู่อย่างไร มีแรงจูงใจของการพัฒนาความยั่งยืนอย่างไร มีการรับรู้สิ่งจูงใจและข้อจำกัดที่อาจส่งผลต่อพฤติกรรมหรือการกระทำที่เป็นประโยชน์ต่อความยั่งยืนมากน้อยเพียงใด และมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมและความสามัคคีอย่างไร อีกทั้งงานวิจัยของ Braßler and Sprenger (2021) พบว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบการบูรณาการระหว่างการศึกษาการพัฒนาความยั่งยืนกับหน่วยงานต่างๆ จะมีความรู้และพฤติกรรมการพัฒนาความยั่งยืนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ แต่จะไม่ส่งผลต่อทัศนคติต่อความยั่งยืน ซึ่งเป็นอุปสรรคที่สำคัญยิ่งต่อการส่งเสริมพฤติกรรมการพัฒนาความยั่งยืน

การวิจัยนี้ได้ใช้กรอบแนวความคิดของทฤษฎีแบบแผน โดยศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของความตั้งใจในพฤติกรรมความยั่งยืนของนักศึกษาที่ร่วมงานมหกรรมความยั่งยืน 2565

1) พฤติกรรมของการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์งานมหกรรมความยั่งยืน 2565 หมายถึง กระบวนการเลือกรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาความยั่งยืนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ ซึ่งเป็นช่องทางที่นักศึกษาได้รับรู้ข้อมูลจากเนื้อหาหรือบุคคลในสื่อเกี่ยวกับความจำเป็นและประโยชน์ของการพัฒนาความยั่งยืนในประเทศไทย อันเป็นข้อมูลที่สำคัญต่อการสร้างบรรทัดฐานสังคมของบุคคล (subjective norms) ซึ่งหมายถึง การประเมินของบุคคลที่มีต่อการได้เห็นหรือได้รับรู้ข้อมูลจากบุคคลในสังคม โดยประเมินความน่าเชื่อถือของบุคคล หากมีความน่าเชื่อถือก็จะเกิดความตั้งใจในพฤติกรรมความยั่งยืน (Fishbein & Ajzen, 2010)

2) ความตระหนักเกี่ยวกับการจัดงานมหกรรมความยั่งยืน หมายถึง ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกระบวนการและผลลัพธ์ของการจัดงาน จะเกิดขึ้นหลังได้ร่วมงานมหกรรมความยั่งยืน 2565 เนื่องจากนักศึกษาจะได้รับรู้ข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาความยั่งยืน เช่น ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่เกี่ยวข้องเป้าหมายการพัฒนาความยั่งยืน แรงบันดาลใจในการจัดงาน รูปแบบของการจัดงาน และที่สำคัญ ได้มีโอกาสรับฟังประสบการณ์เกี่ยวกับความสำเร็จของนวัตกรรมและ/อุปสรรคที่หน่วยงานและชุมชนต่างๆ ได้เผชิญในขณะที่ดำเนินการโครงการเพื่อพัฒนาความยั่งยืน ซึ่งข้อมูลดังกล่าว เป็นที่มาของการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมพัฒนาความยั่งยืน เช่น ปัญหาอุปสรรค และวิธีการสร้างความพร้อมของปัจจัยภายในที่จะเอื้ออำนวยต่อความตั้งใจในพฤติกรรมความยั่งยืน อันจะส่งผลต่อการตัดสินใจจะทำพฤติกรรมพัฒนาความยั่งยืนในอนาคตของนักศึกษา

3) ทักษะคิดต่อการพัฒนาความยั่งยืนต่อสังคมไทยสังคมโลก หมายถึง การประเมินความรู้สึกของนักศึกษาว่าเห็นคุณค่าหรือไม่เห็นคุณค่าของการพัฒนาความยั่งยืน ซึ่งเกิดจากการรับรู้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผลลัพธ์และประโยชน์ของโครงการและนวัตกรรมด้านการพัฒนาความยั่งยืนต่อตนเอง ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และประสบการณ์ทางบวกหรือทางลบที่เกิดขึ้นในระหว่างชมงานมหกรรมความยั่งยืน 2565 ซึ่งส่งผลต่อความรู้สึกทางบวกหรือทางลบของนักศึกษาที่มีต่อการพัฒนาความยั่งยืน (Fishbein & Ajzen, 2010) หากนักศึกษาเห็นถึงประโยชน์ต่อโครงการและนวัตกรรมด้านการพัฒนาความยั่งยืนต่อตนเองและสังคมไทยสังคมโลก จะทำให้มีแนวโน้มที่จะมีความตั้งใจในพฤติกรรมความยั่งยืนในอนาคต โดยปัจจัยดังกล่าวเป็นที่มาของสมมติฐานตามแนวความคิดของทฤษฎีแบบแผน ดังภาพที่ 2

สมมติฐานวิจัย

เส้นทางปัจจัยเชิงสาเหตุด้านพฤติกรรม的开รับสื่อประชาสัมพันธ์ ความตระหนักต่อการจัดงาน และทักษะคิดต่อการพัฒนาความยั่งยืนในสังคมไทยสังคมโลกส่งผลต่อความตั้งใจในพฤติกรรมพัฒนาความยั่งยืนของนักศึกษาที่ร่วมงานมหกรรมความยั่งยืน 2565 ในทางบวก

สมมติฐาน 1 พฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ส่งผลต่อความตระหนักต่อการจัดงานของนักศึกษาที่ร่วมงานมหกรรมความยั่งยืน 2565 ในทางบวก

สมมติฐาน 2 พฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ส่งผลต่อทัศนคติต่อการพัฒนาความยั่งยืนในสังคมไทยสังคมโลกของนักศึกษาที่ร่วมงานมหกรรมความยั่งยืน 2565 ในทางบวก

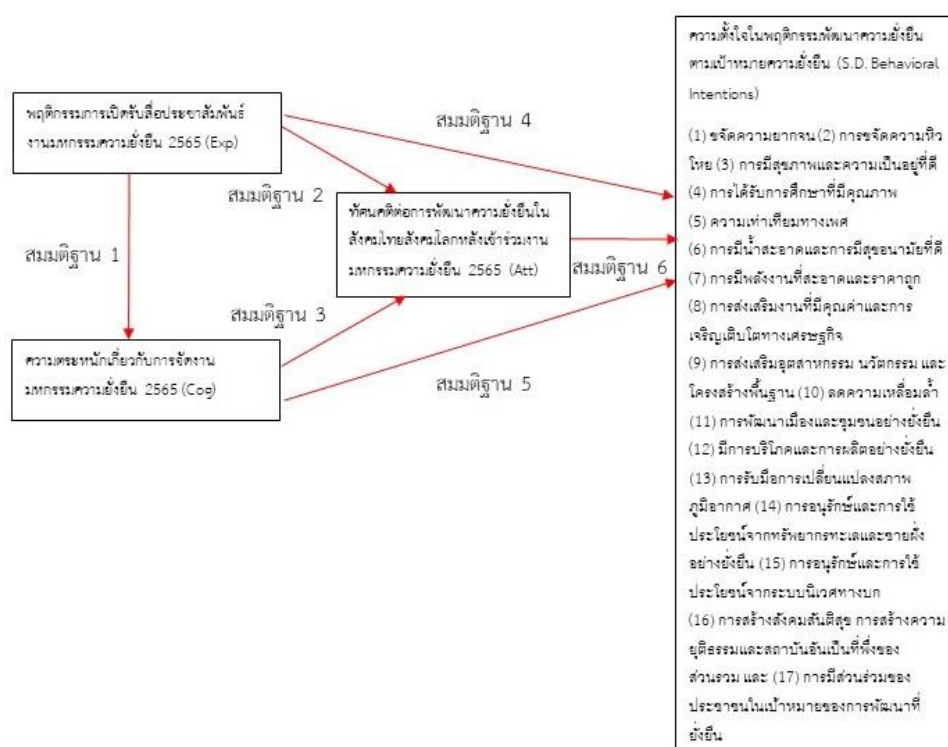
สมมติฐาน 3 ความตระหนักต่อการจัดงานส่งผลต่อทัศนคติต่อการพัฒนาความยั่งยืนในสังคมไทยสังคมโลกของนักศึกษาที่ร่วมงานมหกรรมความยั่งยืน 2565 ในทางบวก

สมมติฐาน 4 พฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ส่งผลต่อความตั้งใจในพฤติกรรมพัฒนาความยั่งยืนของนักศึกษาที่ร่วมงานมหกรรมความยั่งยืน 2565 ในทางบวก

สมมติฐาน 5 ความตระหนักต่อการจัดงานส่งผลต่อความตั้งใจในพฤติกรรมพัฒนาความยั่งยืนของนักศึกษาที่ร่วมงานมหกรรมความยั่งยืน 2565 ในทางบวก

สมมติฐาน 6 ทัศนคติต่อการพัฒนาความยั่งยืนในสังคมไทยสังคมโลกส่งผลต่อความตั้งใจในพฤติกรรมพัฒนาความยั่งยืนของนักศึกษาที่ร่วมงานมหกรรมความยั่งยืน 2565 ในทางบวก

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรของการวิจัย เป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาและนักศึกษาที่ศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่ได้เข้าร่วมงานมหกรรมความยั่งยืน 2565 จัดระหว่างวันที่ 26 สิงหาคม ถึง วันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2565 จำนวน 579 คน

(Ministry of Interior, 2022) โดยผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างเฉพาะนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพที่ร่วมงานจำนวน 79 คน ผ่านการสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานเจ้าภาพหลักของงาน มีการใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) ในการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้โปรแกรมจีพาวเวอร์ (g*power) ซึ่งมีตัวแปรอิสระทั้งหมด 3 ตัวแปร ประกอบด้วย พฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์งานมหกรรมความยั่งยืน 2565 ความตระหนักเกี่ยวกับการจัดงานมหกรรมความยั่งยืน 2565 และทัศนคติต่อการพัฒนาความยั่งยืนต่อสังคมไทยสังคมโลก และกำหนดระดับนัยสำคัญที่ 0.05 พบว่า ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมเท่ากับ 77 คน และมีค่าอำนาจการทดสอบ (actual power) เท่ากับ 0.801

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 4 ส่วน โดยส่วนที่ 1 มีทั้งหมด 8 ข้อ ได้แก่ ประสพการณ์เข้าร่วมงานมหกรรมความยั่งยืน 2565 เพศ อายุ คณะที่ศึกษา ชั้นปีที่ศึกษา ศาสนา รายได้ต่อเดือน และพฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์งาน ส่วนที่ 2 ความตระหนักเกี่ยวกับการจัดงานด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลลัพธ์ของการจัดงานดังกล่าว มีทั้งหมด 15 ข้อ ส่วนที่ 3 ทัศนคติต่อการพัฒนาความยั่งยืนต่อสังคมไทยสังคมโลกหลังเข้าร่วมงานด้านสาเหตุและกระบวนการ มีทั้งหมด 15 ข้อ และส่วนที่ 4 ความตั้งใจในพฤติกรรมพัฒนาความยั่งยืนในมุมมองของนักศึกษา มีทั้งหมด 19 ข้อ โดยในส่วนที่ 1 ส่วนที่ 2 และ ส่วนที่ 4 ใช้มาตรวัดแบบอันตรภาคชั้นแบ่งเป็น 5 ระดับ ในแต่ละระดับมีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้ 5 หมายถึง มากที่สุด 4 หมายถึง มาก 3 หมายถึง ปานกลาง 2 หมายถึง น้อย และ 1 หมายถึง น้อยที่สุด เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์งานมหกรรมความยั่งยืน 2565 ความตระหนักเกี่ยวกับการจัดงาน และความตั้งใจในพฤติกรรมการพัฒนาความยั่งยืน รวมทั้งส่วนที่ 3 ใช้มาตรวัดแบบอันตรภาคชั้นแบ่งเป็น 5 ระดับ ในแต่ละระดับมีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้ 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง 4 หมายถึง เห็นด้วย 3 หมายถึง ไม่น่าใจ 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย และ 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง เพื่อศึกษาทัศนคติต่อการพัฒนาความยั่งยืนต่อสังคมไทยสังคมโลก โดยแบบสอบถามได้ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) จากนักวิชาการ 3 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence: IOC) เท่ากับ 0.860 ทั้งนี้ แบบสอบถามทั้งหมดมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (cronbach's alpha coefficient) เกินเกณฑ์ 0.70 ทุกส่วน ซึ่งแสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่น โดยพบว่า 1) พฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์งานมหกรรมความยั่งยืน 2565 มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.970 2) ความตระหนักเกี่ยวกับการจัดงานมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.955 3) ทัศนคติต่อการพัฒนาความยั่งยืนต่อสังคมไทยสังคมโลกมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.913 และ 4) ความตั้งใจในพฤติกรรมพัฒนาความยั่งยืนมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.957 ทั้งนี้ การวิจัยใช้ระยะเวลาในการรวบรวมข้อมูลเริ่มตั้งแต่วันที่ 2 พฤศจิกายน - 2 ธันวาคม พ.ศ. 2565

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติพรรณนา ร้อยละ และการวิเคราะห์ข้อมูลของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ประกอบด้วย พฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์งานมหกรรมความยั่งยืน 2565 ความตระหนักเกี่ยวกับการจัดงาน ทัศนคติต่อการพัฒนาความยั่งยืนในสังคมไทยสังคมโลก และความตั้งใจในพฤติกรรมพัฒนาความยั่งยืนในสายตาของนักศึกษา ด้วยค่าเฉลี่ยแสดงส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและใช้สถิติการวิเคราะห์เส้นทาง (path analysis) แบบสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) เพื่อทดสอบสมมติฐานอิทธิพลพฤติกรรมการเปิด

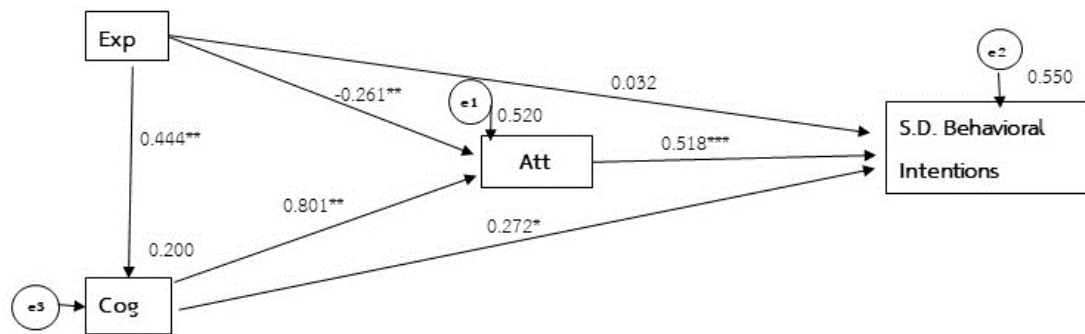
รับสื่อ ความตระหนักต่อการจัดงานมหกรรมความยั่งยืน ทักษะคิดต่อความยั่งยืนที่มีต่อความตั้งใจในพฤติกรรมการพัฒนาความยั่งยืน โดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้ คำนัยสำคัญทางสถิติต้องสูงกว่า 0.05 ค่าไคสแควร์สัมพัทธ์ (Relative Chi-Square: CMIN/DF) ต้องน้อยกว่า 3.00 ดัชนีความสอดคล้องสัมพันธ์ (Comparative Fit Index: CFI) ต้องสูงกว่า 0.90 ดัชนีความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA) มีค่าไม่เกิน 0.08 และดัชนีระดับความสอดคล้องกลมกลืน (Goodness-of-Fit Index: GFI) อยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 และหากดัชนีระดับความสอดคล้องกลมกลืน มีค่าดัชนีมากกว่า 0.90 จึงจะแสดงว่าองค์ประกอบมีความเหมาะสม (goodness-of-fit) และสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Bollen, 1989; Diamantopoulos & Siguaw, 2000; Jöreskog & Sörbom, 1993)

ผลการวิจัย

1. นักศึกษามีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ในงานมหกรรมความยั่งยืน 2565 ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 2.53, S.D. = 1.158) มีความตระหนักเกี่ยวกับการจัดงานในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.68, S.D. = 0.787) มีทัศนคติต่อการพัฒนาความยั่งยืนต่อสังคมไทยสังคมโลกในระดับเห็นด้วย ($\bar{x}$ = 3.90, S.D. = 0.763) และมีความตั้งใจในพฤติกรรมการพัฒนาความยั่งยืนในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.99, S.D. = 0.788)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์เส้นทางปัจจัย พบว่า แบบสมการโครงสร้างมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังนั้น ผลการวิเคราะห์ ยอมรับสมมติฐาน เส้นทางพฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์งานมหกรรมความยั่งยืน 2565 ความตระหนักต่อการจัดงาน และทัศนคติต่อการพัฒนาความยั่งยืนส่งผลต่อความตั้งใจในพฤติกรรมพัฒนาความยั่งยืนของนักศึกษาอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ เนื่องจากแบบสมการโครงสร้าง มีค่าดัชนีเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยมีค่าดัชนี ดังนี้ Chi-Square=0.001 df=1 CMIN/DF=0.001 p=0.975 RMR=0.001 GFI=1.000 CFI=1.000 RMSEA=0.000 แต่ผลการวิจัยนี้ยอมรับสมมติฐานในบางตัวแปร ตามภาพที่ 3

ดัชนีความสอดคล้องบางตัว

CHI-SQUARE = 0.001 (1 df), CMIN/DF= 0.001, $p = 0.975$

RMR = 0.001, GFI = 1.000, CFI = 1.000, RMSEA = 0.000

ภาพที่ 3 แบบสมการโครงสร้างปัจจัยที่ส่งผลความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมร่วมในการพัฒนาความยั่งยืนของสังคมไทยและโลกในอนาคต

หมายเหตุ: Media Exposure (Exp) = พฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์งานมหกรรมความยั่งยืน 2565

Cognition of the Event Management (Cog) = ความตระหนักเกี่ยวกับการจัดงานมหกรรมความยั่งยืน 2565

Attitude toward Sustainability Development (Att) = ทศนคติต่อการพัฒนาความยั่งยืนในสังคมไทยและโลก

Sustainable Development Behavioral Intentions (S.D. behavioral intentions) = ความตั้งใจในพฤติกรรมการพัฒนาความยั่งยืนตามเป้าหมายการพัฒนาความยั่งยืน

* $p < 0.05$ ** $p < 0.01$ *** $p < 0.001$

เมื่อพิจารณาขนาดอิทธิพลของปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในพฤติกรรมพัฒนาความยั่งยืนตามตารางที่ 2 พบว่า 1) พฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์มหกรรมความยั่งยืน 2565 ส่งผลต่อความตระหนักเกี่ยวกับการจัดงานในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.001 ($B = 0.444^{***}$, $p < 0.001$) 2) ความตระหนักเกี่ยวกับการจัดงานส่งผลต่อทัศนคติต่อการพัฒนาความยั่งยืนในสังคมไทยสังคมโลกในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.001 ($B = 0.801^{***}$, $p < 0.001$) และ 3) ทศนคติต่อการพัฒนาความยั่งยืนในสังคมไทยสังคมโลกส่งผลต่อความตั้งใจในพฤติกรรมพัฒนาความยั่งยืนในมุมมองของนักศึกษาในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.001 ($B = 0.518^{***}$, $p < 0.001$) แต่ผลการวิเคราะห์พบว่า 1) พฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ส่งผลทางลบต่อทัศนคติต่อการพัฒนาความยั่งยืนในสังคมไทยสังคมโลกอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 ($B = -0.261^{**}$, $p < 0.01$) และไม่ส่งผลต่อความตั้งใจในพฤติกรรมพัฒนาความยั่งยืน ($B =$

0.032, $p > 0.05$) และ 2) แต่ความตระหนักเกี่ยวกับการจัดงานส่งผลต่อความตั้งใจในพฤติกรรมการพัฒนาความยั่งยืนอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 ($B=0.027^*$, $p < 0.05$)

ตารางที่ 2 อิทธิพลของปัจจัยต่างๆ ในแบบสมการโครงสร้างของความตั้งใจในพฤติกรรมพัฒนาความยั่งยืน

ตัวแปรตาม		ตัวแปรอิสระ	Standardized Estimates	S.E.	C.R.	p
ความตระหนักเกี่ยวกับการจัดงาน	<---	พฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์	0.444	0.071	4.379	***
ทัศนคติต่อการพัฒนาความยั่งยืน	<---	ความตระหนักเกี่ยวกับการจัดงาน	0.801	0.085	9.195	***
ทัศนคติต่อการพัฒนาความยั่งยืน	<---	พฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์	-0.261	0.059	-2.990	0.003**
ความตั้งใจในพฤติกรรมพัฒนาความยั่งยืน	<---	ทัศนคติต่อการพัฒนาความยั่งยืน	0.518	0.114	4.687	***
ความตั้งใจในพฤติกรรมพัฒนาความยั่งยืน	<---	พฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์	0.032	0.063	0.353	0.724
ความตั้งใจในพฤติกรรมพัฒนาความยั่งยืน	<---	ความตระหนักเกี่ยวกับการจัดงาน	0.272	0.123	2.217	0.027*

หมายเหตุ: * $p < 0.05$ ** $p < 0.01$ *** $p < 0.001$

เมื่อพิจารณาตัวแปรตามที่ได้รับผลกระทบจากปัจจัยอิสระตามตารางที่ 3 พบว่า ความตั้งใจในพฤติกรรมพัฒนาความยั่งยืนได้รับผลกระทบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.00 ($R^2 = 0.550$) รองลงมา คือ ทัศนคติต่อการพัฒนาความยั่งยืน คิดเป็นร้อยละ 52.00 ($R^2 = 0.520$) และความตระหนักต่อการจัดงาน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ($R^2 = 0.200$) ตามลำดับ

เมื่อวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง ความตั้งใจในพฤติกรรมพัฒนาความยั่งยืนของนักศึกษาได้รับผลทางตรงจากความตระหนักต่อการจัดงานมหกรรมความยั่งยืน 2565 อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 ($B=0.272^*$, $p < 0.05$) และ ได้รับผลกระทบทางตรงจากทัศนคติต่อการพัฒนาความยั่งยืนอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.001 ($B=0.518^{***}$, $p < 0.001$) โดยความตั้งใจในพฤติกรรมพัฒนาความยั่งยืนได้รับผลกระทบทางอ้อม (IE) จากความตระหนักต่อการจัดงานอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 ($B=0.415^{**}$, $p < 0.01$) โดยสรุปความตั้งใจในพฤติกรรมพัฒนาความยั่งยืนได้รับอิทธิพลรวม (TE) จากความตระหนักต่อการจัดงานเป็นหลักอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 ($B=0.687^{**}$, $p < 0.01$)

นอกจากนั้น ผลการวิจัยพบว่า ทักษะคิดต่อการพัฒนาความยั่งยืนของนักศึกษาได้รับผลกระทบทางลบจากพฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 ($B = -0.261^{**}$, $p < 0.01$) แต่ได้รับผลกระทบทางบวกจากความตระหนักต่อการจัดงานอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 ($B = 0.801^{**}$, $p < 0.01$) โดยสรุปทักษะคิดต่อการพัฒนาความยั่งยืนของนักศึกษาได้รับอิทธิพลรวม (TE) จากความตระหนักต่อการจัดงานอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 ($B = 0.801^{**}$, $p < 0.01$) ทั้งนี้ ความตระหนักต่อการจัดงานได้รับผลกระทบทางตรงจากพฤติกรรมการเปิดรับสื่ออย่างมีนัยสำคัญ ($B = 0.444^{**}$, $p < 0.01$)

ตารางที่ 3 ขนาดอิทธิพลของเส้นทางปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความตั้งใจในพฤติกรรมพัฒนาความยั่งยืนของนักศึกษา

ตัวแปรตาม	R ²	อิทธิพล	ตัวแปรอิสระ		
			พฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์งานมหกรรมความยั่งยืน 2565	ความตระหนักต่อการจัดงานมหกรรมความยั่งยืน 2565	ทักษะคิดต่อการพัฒนาความยั่งยืน
ความตระหนักต่อการจัดงานมหกรรมความยั่งยืน 2565	0.200	อิทธิพลทางตรง	0.444 ^{**}		
		อิทธิพลทางอ้อม	–		
		อิทธิพลรวม	0.444 ^{**}		
ทักษะคิดต่อการพัฒนาความยั่งยืน	0.520	อิทธิพลทางตรง	-0.261 ^{**}	0.801 ^{**}	
		อิทธิพลทางอ้อม	0.356 ^{**}	–	
		อิทธิพลรวม	0.095	0.801 ^{**}	
ความตั้งใจในพฤติกรรมพัฒนาความยั่งยืนของนักศึกษา	0.550	อิทธิพลทางตรง	0.032	0.272 [*]	0.518 ^{**}
		อิทธิพลทางอ้อม	0.170	0.415 ^{**}	–
		อิทธิพลรวม	0.202	0.687 ^{**}	0.518 ^{***}

หมายเหตุ: เครื่องหมาย – หมายถึง ไม่มีเส้นพารามิเตอร์ตามสมมติฐานการวิจัย

* $p < 0.05$ ** $p < 0.01$ *** $p < 0.001$

สรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า พฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ส่งผลต่อความตระหนักเกี่ยวกับการจัดงานในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญ และความตระหนักเกี่ยวกับการจัดงานส่งผลต่อทักษะคิดต่อการพัฒนาความยั่งยืนในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญ โดยทักษะคิดต่อการพัฒนาความยั่งยืนส่งผลต่อความตั้งใจในพฤติกรรมพัฒนาความยั่งยืนของนักศึกษาในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับแบบจำลองแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทักษะคิดและพฤติกรรม (KAP Model) ที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 3 ตัว คือ ความรู้ (knowledge) ทักษะคิด

(attitude) และพฤติกรรม (practice) โดยบุคคลจะมีความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมอย่างไร ขึ้นอยู่กับการแทรกแซงในการสื่อสาร หรือรูปแบบและเนื้อหาในการสื่อสาร (Braßler & Sprenger, 2021)

การที่นักศึกษาได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดงานมหกรรมความยั่งยืน 2565 จะทำให้นักศึกษาได้รับความรู้เกี่ยวกับความสำคัญและประโยชน์ของการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อประเทศไทยและโลกในมิติทางเศรษฐกิจ สังคม ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นรูปธรรมเพิ่มขึ้น ผ่านการแสดงผลงานและนวัตกรรมที่หน่วยงานนำมาแสดงภายในงาน ซึ่งส่งผลต่อทัศนคติทางบวกต่อพฤติกรรมการพัฒนาความยั่งยืน และเชื่อมต่อไปสู่ความตั้งใจในการทำพฤติกรรมพัฒนาความยั่งยืนในอนาคต เนื่องจากภายในมหกรรมความยั่งยืน 2565 นักศึกษาได้เห็นการแสดงนิทรรศการในแต่ละโซนภายในงาน ซึ่งมีการแสดงผลงานนวัตกรรมความยั่งยืนของหน่วยงานต่างๆ มีกิจกรรมที่มุ่งสร้างความรู้และทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาความยั่งยืน เปิดพื้นที่ให้เยาวชนได้แบ่งปันไอเดียและประสบการณ์เกี่ยวกับนวัตกรรมด้านความยั่งยืน การเสวนาแลกเปลี่ยนมุมมองการขับเคลื่อนองค์กรสู่ความยั่งยืนมาปรับใช้ในการบริหารธุรกิจ รวมทั้งกิจกรรมการเสวนาผู้นำธุรกิจที่ยั่งยืนและการถอดบทเรียนความยั่งยืนในมิติต่างๆ (Santichaikul, 2022) ซึ่งทุกโซนและกิจกรรมการเสวนาต่างๆ ก่อให้เกิดความตระหนักต่อความสำคัญและประโยชน์ต่อการพัฒนาความยั่งยืนต่อตนเอง สังคม และโลก โดยประสบการณ์ที่ได้รับจะเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เพราะได้เห็นกระบวนการในการร่วมมือของทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษาและชุมชนในการสร้างนวัตกรรมและโครงการด้านการพัฒนาความยั่งยืน เพราะนักศึกษาได้รับรู้ข้อเท็จจริงในสังคมทั้งทางตรงและทางอ้อมผ่านตัวแทนชุมชนหรือหน่วยงานมาบรรยายประสบการณ์ให้ฟังโดยตรง

ความรู้และประสบการณ์ดังกล่าวจะทำให้นักศึกษารับรู้ข้อมูลไม่ใช่เพียงผลงานด้านนวัตกรรมความยั่งยืนของหน่วยงานและชุมชนต่างๆ เท่านั้น แต่นักศึกษายังเกิดความรู้สึกชื่นชมผลงานในการพัฒนาความยั่งยืนของคนไทยที่ได้สร้างความยั่งยืนให้กับประเทศไทยและโลกอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาความยั่งยืน ก่อให้เกิดแรงบันดาลใจทำพฤติกรรมความยั่งยืนตามแนวความคิดแบบจำลอง ความรู้ ทักษะ พฤติกรรม

จากรูปแบบการจัดงานและกิจกรรมที่จัดภายในงาน พบว่าหน่วยงานที่จัดงานมหกรรมความยั่งยืน 2565 มีกลยุทธ์การโน้มน้าวใจกระตุ้นและปลูกฝังให้ผู้ร่วมมีความตระหนักและเห็นถึงคุณค่าของกิจกรรมพัฒนาความยั่งยืนเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ Fischhoff (2020) ที่เสนอแรงจูงใจในการส่งเสริมให้มีผู้เข้าร่วมในกิจกรรมพัฒนาความยั่งยืนได้ดังนี้

- 1) เผยแพร่ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการพัฒนาความยั่งยืน ไม่ว่าจะเป็นที่มาของแนวความคิด ประโยชน์ ผ่านสื่อต่างๆ และโน้มน้าวใจให้บุคคลได้ร่วมกิจกรรมต่างๆ อย่างต่อเนื่อง
- 2) เผยแพร่แหล่งข้อมูลในการค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับประโยชน์และประสบการณ์ที่ดีของบุคคลที่เคยร่วมกิจกรรมการพัฒนาความยั่งยืนผ่านสื่อต่างๆ เพื่อสร้างการรับรู้และยอมรับในการพัฒนาความยั่งยืนต่อสังคม
- 3) เผยแพร่ผู้นำที่เป็นต้นแบบที่ดีในการส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเฉพาะการเลือกบุคคลที่เป็นที่ยอมรับในสายตาของกลุ่มเป้าหมาย ไม่ว่าจะเป็นคนที่ใกล้ชิดในครอบครัวหรือกลุ่มเพื่อนหรือบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้และความคิดของกลุ่มเป้าหมาย

- 4) ควรจัดกิจกรรมพัฒนาความยั่งยืนที่มีความน่าสนใจ สะดวกในการเข้าถึง และสอดคล้องกับการดำรงชีวิตของกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการสนับสนุนกิจกรรมพัฒนาความยั่งยืนในชีวิตประจำวันของกลุ่มเป้าหมาย
- 5) ส่งเสริมให้กลุ่มคนได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาที่ยั่งยืน ไม่ใช่ในฐานะผู้รับข้อมูลอย่างเดียว แต่ควรมีโอกาสได้วางแผนและสร้างสรรค์นวัตกรรมหรือกิจกรรมพัฒนาที่ยั่งยืนด้วย
- 6) ส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายได้มีบทบาทในการร่วมวางแผนหรือจัดกิจกรรมหรือโครงการ เริ่มจากกิจกรรมเล็กจนถึงกิจกรรมใหญ่ เพื่อให้บุคคลเกิดความเชื่อว่าการสนับสนุนกิจกรรมพัฒนาที่ยั่งยืนไม่ได้ยากหรือลำบากแต่อย่างใด รวมทั้งควรเชื่อมโยงแนวความคิดใหม่ๆ ด้านการพัฒนาความยั่งยืนกับสิ่งที่กลุ่มเป้าหมายเคยทำในอดีต แต่ควรแสดงให้เห็นว่ากิจกรรมพัฒนาที่ยั่งยืนนี้จะส่งผลดีกว่า เช่น มีความคุ้มค่ามากกว่าหรือประหยัดมากกว่า ซึ่งจะทำให้กลุ่มเป้าหมายลดการต่อต้าน
- 7) มอบรางวัลให้บุคคลหากเข้าร่วมในกิจกรรมพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อดึงดูดความสนใจบุคคล แต่ปัจจัยนี้เป็นแรงเสริมจากภายนอกเท่านั้น ซึ่งหากวันหนึ่งไม่มีรางวัลมอบให้ อาจจะเป็นเหตุให้บุคคลไม่ยอมทำพฤติกรรมต่อไปในอนาคต ทั้งนี้ ควรส่งเสริมแรงเสริมจากภายในจะดีกว่า เช่น จากความเชื่อภายในบุคคลจะเป็นแรงเสริมที่ยั่งยืนกว่า

แรงจูงใจดังกล่าวทำให้นักศึกษาได้ประจักษ์ถึงประโยชน์ที่ตนเองและคนในสังคมจะได้รับอย่างเป็นรูปธรรมว่า การมีส่วนร่วมในพฤติกรรมพัฒนาความยั่งยืนจะสร้างพลังอันยิ่งใหญ่และความแตกต่างให้เกิดขึ้นในประเทศไทย ด้วยมือของคนไทยทุกคน จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้นักศึกษาเกิดความเชื่อมั่นในแนวความคิดการพัฒนาความยั่งยืน อันเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุของความตั้งใจในพฤติกรรมพัฒนาความยั่งยืนในอนาคตของนักศึกษา เพื่อสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งถือว่าสอดคล้องกับแนวความคิดแบบจำลอง ความรู้ ทักษะ ทักษะ พฤติกรรม

2. หากวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุของความตั้งใจในพฤติกรรมพัฒนาความยั่งยืนของนักศึกษาด้วยสถิติการวิเคราะห์เส้นทาง พบว่า เมื่อวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง ความตระหนักเกี่ยวกับการจัดงานและทัศนคติต่อการพัฒนาความยั่งยืนส่งผลในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญ อีกทั้ง ทัศนคติต่อการพัฒนาความยั่งยืนยังส่งผลทางตรงกับความตั้งใจในพฤติกรรมพัฒนาความยั่งยืนในประเทศไทยของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนั้นแล้ว ผลการวิเคราะห์อิทธิพลรวมยืนยันว่า ความตระหนักเกี่ยวกับการจัดงานและทัศนคติต่อการพัฒนายั่งยืนส่งผลต่อความตั้งใจในพฤติกรรมพัฒนาความยั่งยืนของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ

จากผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (the theory of planned behavior) ซึ่งเสนอว่าการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์จะได้รับอิทธิพลจากความตั้งใจแสดงพฤติกรรม โดยสิ่งที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจแสดงพฤติกรรมนั้น ประกอบด้วย 1) ทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม 2) บรรทัดฐานทางสังคมของบุคคลต่อพฤติกรรม และ 3) การรับรู้ถึงความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ซึ่งความเชื่อแต่ละตัวจะส่งผลต่อปัจจัยต่างๆ (Fishbein & Ajzen, 2010) ซึ่งในการร่วมงานมหกรรมความยั่งยืน นักศึกษาได้รับรู้เจตนารมณ์และจุดยืนของหน่วยงานที่มีนโยบายสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาความยั่งยืน ทำให้นักศึกษาได้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนายั่งยืนต่อตนเองและต่อประเทศชาติเพิ่มขึ้น เกิดแรงบันดาลใจและเห็นคุณค่าของการพัฒนาความยั่งยืนจากการแบ่งปัน

ประสบการณ์จากผู้ปฏิบัติจริงที่มีหัวใจเพื่อความยั่งยืนและรูปแบบการจัดงานมีความคิดสร้างสรรค์ มีทั้งสาระและความสนุกสนาน สอดคล้องกับความสนใจของเยาวชนกลุ่มเจนเอเรชันซี จึงเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุของความตั้งใจในพฤติกรรมความยั่งยืนอย่างมีนัยสำคัญ โดยสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Salas-Zapata, Rio-Orsorio, and Cardona-Arias (2018) ที่พบว่า การรับรู้เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาความยั่งยืนมีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาความยั่งยืนอย่างมีนัยสำคัญ ผลการวิจัยในครั้งนี้จึงแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จของการจัดงานมหกรรมความยั่งยืน 2565 ในการสร้างความตระหนักและทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาความยั่งยืนในเยาวชนกลุ่มเจนเอเรชันซี ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากนักศึกษาได้รับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการพัฒนาความยั่งยืนจากประสบการณ์โดยตรงของตัวแทนหน่วยงานและผู้นำชุมชนต่างๆ ซึ่งผลต่อทัศนคติต่อการพัฒนาความยั่งยืนโดยตรงตามแนวความคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน

อย่างไรก็ดี ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์มหกรรมความยั่งยืน 2565 ส่งผลทางลบโดยตรงต่อทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อความยั่งยืนอย่างมีนัยสำคัญ แต่กลับส่งผลบวกทางอ้อมกับทัศนคติ หากผ่านเส้นทางความตระหนักเกี่ยวกับการจัดงาน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของความตระหนักต่อการจัดงานมหกรรมในการเผยแพร่ข้อมูลและรูปแบบการจัดงาน กล่าวคือ นักศึกษาได้รับรู้ข้อเท็จจริงจากการร่วมงานมากกว่ารับรู้ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ เนื่องจากสื่อประชาสัมพันธ์มหกรรมความยั่งยืนยังไม่สามารถเข้าถึงและกระตุ้นให้นักศึกษาเห็นถึงประโยชน์และคุณค่าของการพัฒนาความยั่งยืน ด้วยเนื้อหาข่าวส่วนใหญ่จะเผยแพร่วัตถุประสงค์ของการจัดงานสถานที่จัดงาน รูปแบบของงานในสื่อออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก (Facebook) และสื่อโทรทัศน์ของหน่วยงานที่จัดงานมหกรรมความยั่งยืน แต่ยังไม่ได้ผลิตเนื้อหาเผยแพร่ประสบการณ์หรือข้อคิดที่มีคุณค่าของบุคคลหรือชุมชนที่เคยปฏิบัติตามเป้าหมายความยั่งยืนในรูปแบบคลิปวิดีโอผ่านช่องทางสื่อออนไลน์ที่นักศึกษากลุ่มเจนเอเรชันซีเข้าถึง เช่น ยูทูบ (Youtube) ติกต็อก (Tiktok) ไลน์ (Line) และอินสตาแกรม (Instagram) หรือเผยแพร่ในรายการโทรทัศน์ที่เข้าถึงเยาวชนกลุ่มเจนเอเรชันซีในรูปแบบรายการสัมภาษณ์พิเศษบุคคลที่กลุ่มนักศึกษารู้สึกชื่นชอบมาแบ่งปันประสบการณ์ จะทำให้นักศึกษายอมรับและเกิดทัศนคติในทางบวกเพิ่มขึ้น ซึ่งปัญหาการเลือกเนื้อหาและสื่อบุคคลที่ยังไม่ตรงกับความสนใจของนักศึกษา ส่งผลทำให้นักศึกษายังไม่รับรู้ถึงบรรทัดฐานทางสังคมเกี่ยวกับการพัฒนาความยั่งยืนว่า มีความเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของตนเองอย่างไร จึงทำให้นักศึกษาไม่เชื่อถือและไม่เห็นคุณค่าของการพัฒนาความยั่งยืนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ เพราะยังไม่ได้กำหนดเนื้อหาและช่องทางการเปิดรับสื่อได้สอดคล้องกับความสนใจและพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของนักศึกษาเจนเอเรชันซี ดังนั้น หน่วยงานจึงควรเลือกเนื้อหาที่สอดคล้องกับค่านิยมและวิถีชีวิตของนักศึกษาเจนเอเรชันซี และเผยแพร่ผลงานของบุคคลที่เป็นต้นแบบที่ดีด้านความยั่งยืนซึ่งนักศึกษารู้จักและชื่นชอบเพิ่มขึ้นในสื่อประชาสัมพันธ์ ปัญหาดังกล่าว เป็นสาเหตุที่ทำให้ส่งผลทางลบต่อทัศนคติและไม่ส่งผลต่อความตั้งใจในพฤติกรรมความยั่งยืนโดยตรงและทางอ้อม เพราะขาดบรรทัดฐานของสังคม ซึ่งหมายถึง การประเมินของบุคคลที่มีต่อการได้เห็นหรือได้รับรู้ข้อมูลจากบุคคลในสังคม โดยประเมินความน่าเชื่อถือของบุคคล หากมีความน่าเชื่อถือก็จะเกิดความตั้งใจในพฤติกรรมความยั่งยืน ตามแนวความคิดของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Ajzen, 1991)

3. ผลการวิจัยนี้ยังแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของความตระหนักต่อการจัดงานมหกรรมความยั่งยืน 2565 เนื่องจากส่งผลทางบวกกับทัศนคติต่อความยั่งยืนและความตั้งใจในพฤติกรรมความยั่งยืนอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่ง

สอดคล้องกับทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนที่ได้อธิบายข้างต้นไปแล้ว เพราะการที่นักศึกษาได้เข้าร่วมภายในงานมหกรรมความยั่งยืน 2565 ทำให้นักศึกษาเกิดการยอมรับในประโยชน์และคุณค่าของพฤติกรรมของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่มีต่อตนเอง สังคม ประเทศชาติ และโลก ซึ่งได้มีการพิสูจน์เชิงประจักษ์จากสังคมผ่านโครงการพัฒนาความยั่งยืนของหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน ชุมชน และสถาบันการศึกษา ได้นำมาแสดงอย่างเป็นรูปธรรมภายในงานดังกล่าว รวมทั้งได้เห็นถึงความเสียสละ ความพร้อมและความร่วมมือของเพื่อนๆ เยาวชนจากสถาบันการศึกษาต่างๆ ที่ได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมหลากหลายรูปแบบ จนตกผลึกกลายเป็นทัศนคติต่อพฤติกรรมการพัฒนาความยั่งยืนว่า คนไทยทุกเพศ ทุกวัย ไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่ เยาวชน และเด็ก ควรมีหน้าที่เป็น “พลเมืองที่ดี มีพฤติกรรมพัฒนาที่ยั่งยืนในการดำรงชีวิต และเป็นพลังขับเคลื่อนเป้าหมายความยั่งยืนด้วยมือของเรา เพื่อโลกที่ดีกว่า”

ทัศนคติดังกล่าว เกิดจากความเชื่อ 3 ด้านประกอบด้วย 1) ความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรม กล่าวคือ ความเชื่อในการขับเคลื่อนเป้าหมายความยั่งยืนในประเทศด้วยมือของคนไทยทุกคน 2) ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง กล่าวคือ ปัจจุบันมีหน่วยงานที่มีชื่อเสียงในประเทศไทยและต่างประเทศมากมายมีนโยบายสนับสนุนเป้าหมายความยั่งยืนอย่างรูปธรรม และมีเพื่อนเยาวชนคนอื่นๆ จากต่างสถาบันการศึกษาที่ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนผลิตนวัตกรรมความยั่งยืนจากหลายสถาบัน และ 3) ความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถในการควบคุม กล่าวคือ นักศึกษาที่มีความเชื่อมั่นในศักยภาพของประเทศไทยและความสามารถของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ในการขับเคลื่อนกลไกที่เอื้ออำนวยต่อการสร้างระบบทำนุบำรุงทรัพยากรธรรมชาติ (nature resource preservation system) ระบบการสนับสนุนการดำเนินชีวิต (life support system) และการสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชน (community engagement) (Braßler & Sprenger, 2021) ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ Moser and Bader (2023) ที่ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมในการพัฒนาความยั่งยืน (sustainability initiatives) และพบว่าความตั้งใจในการใช้บริการ และการเข้าถึงกิจกรรมพัฒนาที่ยั่งยืน ส่งผลต่อทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาความยั่งยืน และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมส่งผลต่อการเกิดพฤติกรรมพัฒนาความยั่งยืนของมนุษย์ กล่าวคือ เมื่อนักศึกษาที่เข้าร่วมงานจะรับรู้ถึงความชัดเจนของอัตลักษณ์ทางสังคมที่ส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน นักศึกษาจึงเกิดความเชื่อมั่นในพลังของการพัฒนาความยั่งยืน หากได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนอย่างจริงจัง เพราะเป็นอุดมการณ์ที่มีคุณค่าช่วยแก้ไขปัญหาประเทศชาติและสังคมโลกในมิติต่างๆ อย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งยังเป็นการแสดงอัตลักษณ์ทางสังคมของตนเองให้แตกต่างและมีคุณค่าในสังคมในระดับชาติและระดับสากล เพราะได้รับการสนับสนุนหรือยกย่องจากหน่วยงานและสังคมอย่างแพร่หลาย ซึ่งเป็นแรงจูงใจให้เกิดทัศนคติที่ดีและมีความตั้งใจที่จะสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ที่มุ่งพัฒนาความยั่งยืนในอนาคต

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ

1. หน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดมหกรรมความยั่งยืน 2565 ควรเลือกใช้สื่อดิจิทัลใหม่ที่กำลังเข้ามามีบทบาทในไทยในกลุ่มเจนเนอเรชันซี เกิดระหว่าง พ.ศ. 2540-2555 ซึ่งมีอายุระหว่าง 12-26 ปี หรือเรียกได้ว่าเป็น “digital native” เพราะจะเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต โดยกลุ่มเจนเนอเรชันซีนิยมเปิดรับสื่อ Youtube Tiktok Line Facebook และ Instagram มากที่สุด (The Wisdom Company Limited, 2020) เพราะเจนเนอเรชันซีเป็นกลุ่มที่มีมุมมองทางความคิดเปิดกว้างมากกว่าคนรุ่นเก่า โดยกลุ่มเจนเนอเรชันซีมีความสนใจเกี่ยวกับเรื่องความหลากหลายทางเพศและ

อัตลักษณ์ทางเพศที่ซับซ้อน และมักให้คุณค่าแก่ตนเอง ครอบครัว และคนรอบข้างอย่างเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ การเข้าถึงข้อมูลจำนวนมากบนอินเทอร์เน็ต ทำให้กลุ่มเจนเนอเรชันซีหันต่อเหตุการณ์ของบ้านเมือง และมีความใส่ใจต่อประเด็นความรับผิดชอบต่อสังคม และพร้อมตั้งคำถาม และตั้งข้อโต้แย้งในสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตนเองในสังคม โดยกลุ่มดังกล่าวจะตระหนักดีถึงปัญหาต่างๆ ของสังคมในปัจจุบัน เช่น ประเด็นสิทธิมนุษยชน การคอร์รัปชัน ปัญหาการเมือง และความไม่เท่าเทียมทางสังคม เป็นต้น เนื่องจากต้องการเห็นการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีมาสู่สังคมที่พวกเขาใช้ชีวิตอยู่ (Thongsuk, 2022)

2. หน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดงาน ควรให้ความสำคัญกับเนื้อหาและรูปแบบของสื่อประชาสัมพันธ์งาน มหกรรมความยั่งยืน และวางแผนการสื่อสารประชาสัมพันธ์เชิงกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับความสนใจและพฤติกรรม การเปิดรับสื่อของกลุ่มเจนเนอเรชันซี เพื่อให้กลุ่มดังกล่าวเห็นถึงความสำคัญของงานและสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการพัฒนาความยั่งยืนอย่างต่อเนื่อง ไม่ใช่หวังให้กลุ่มเจนเนอเรชันซีสนใจการพัฒนาความยั่งยืนเฉพาะในช่วงที่มีการจัดมหกรรมเท่านั้น แต่ให้นักศึกษาได้เห็นคุณค่าของการพัฒนาความยั่งยืนจากเนื้อหาในสื่อประชาสัมพันธ์ ว่าสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงให้สังคมและโลก เพราะอาจจะมีกลุ่มเจนเนอเรชันซีจำนวนมากที่ไม่ได้โอกาสได้มาร่วมงาน มหกรรมความยั่งยืน 2565

3. หน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดงาน มหกรรมความยั่งยืน ควรจัดรูปแบบงานที่ให้ความรู้ มีกิจกรรมที่สร้างสรรค์ที่เปิดโอกาสให้เยาวชนได้แสดงออกความคิดของเยาวชนในโซนต่างๆ ภายในงานเพิ่มขึ้นผ่านสื่อประสม ปฏิสัมพันธ์ (interactive media) และควรเลือกบุคคลที่มีประสบการณ์จริงในการขับเคลื่อนเป้าหมายความยั่งยืน และเป็นผู้นำที่มีอิทธิพลทางความคิด (influencers) ด้านการพัฒนาความยั่งยืน มายืนยันถึงคุณค่าของการพัฒนาความยั่งยืนซึ่งเป็นกลุ่มอ้างอิงที่กลุ่มเจนเนอเรชันซีเชื่อถือ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยในอนาคต

1. ควรมีการทำวิจัยทั้งเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้และเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาความยั่งยืนที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการพัฒนาความยั่งยืนของนักศึกษา เนื่องจากปัจจุบันองค์ความรู้ด้านการศึกษาการพัฒนาที่ยั่งยืน (education for sustainability development) ยังจำกัดในประเทศไทย และควรมีกำหนดเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร เริ่มตั้งแต่มัธยมศึกษาปลายและระดับอุดมศึกษา

2. ควรมีการทำวิจัยเชิงคุณภาพหรือเชิงปริมาณเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยวิถีชีวิต ปัจจัยแรงจูงใจ และปัจจัยสังคมของเยาวชนไทยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการพัฒนาความยั่งยืนในชีวิตประจำวันของนักศึกษา เพราะอาจจะเป็นปัจจัยสำคัญอื่นๆ ที่ทำให้นักศึกษาไม่สามารถมีพฤติกรรมพัฒนาความยั่งยืน แม้ว่าเราจะเห็นคุณค่าของการพัฒนาความยั่งยืน เนื่องจากผลการวิจัยจะสามารถนำไปเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาความยั่งยืนที่สอดคล้องกับค่านิยมและวัฒนธรรมไทยเพิ่มขึ้น

References

Bollen, K. A. (1989). *Structural equations with latent variables*. NY: Wiley.

- Braßler, M., & Sprenger, S. (2021). Fostering sustainability knowledge, attitudes, and behaviors through a tutor- supported interdisciplinary course in education for sustainable development. *Sustainability*, 13(6), 3494. <https://doi.org/10.3390/su13063494>
- Bunnag, C. (2021). SDG Insights | Inside SDG Index: Chō luk SDG Index sōṅphanyīsip‘et khōṅ prathēt Thai [SDG Insights | Inside SDG Index: Focus SDG Index 2021 in Thailand]. Retrieved June 8, 2023, from <https://www.sdgmovement.com/2021/06/20/sdg-insights-inside-sdg-index-thailand-index-2021/>
- Damrongchai, N. (2018). Næōthāṅ kānsāṅ khwāmyangyūn nai kān phatthanā chumchon Thai phāitai næō khwāmkhit sēthakit phōphāṅ [A model for sustainability development in Thai communities under sufficiency economy concept]. *Sukhothai Thammathirat Open University Journal*, 31(1), 92-107.
- Diamantopoulos, A., & Siguaw, J. A. (2000). *Introduction to LISREL: A guide for the uninitiated*. London: Sage.
- Fischhoff, M. (2020). How to motivate people toward sustainability. Retrieved June 4, 2023, from <https://nbs.net/how-to-motivate-people-toward-sustainability/>
- Fishbein, M., & Ajzen, I. (2010). *Predicting and changing behavior: The reasoned action approach*. NY: Psychology Press.
- Green Network. (2022). Hā ongkorn channām dān Kānphatthanāyāṅyang yūnkhōṅthai Ruāmpōēngān Sustainability Expo Sōṅphanyīsipsōṅ Phāitai næōkhit phōphāṅ Yangyūn phūalōk Ruāmsāṅ khwāmsomdun khwāmyangyūn haituā‘ēnglælōk [Five leading sustainable development organizations in Thailand joined the opening of the Sustainability Expo 2022 under the concept of Sufficiency, Sustainability for the World to create a balance of sustainability for oneself and the world]. Retrieved January 9, 2023, from <https://www.greennetworkthailand.com/sustainability-expo-2022-2/>
- Jöreskog, K. G., & Sörbom, D. (1993). *LISREL 8: User's reference guide*. Chicago, IL: Scientific Software International.
- Kaewpremkusol, A. (2019). Kānpōētrap sū kānraprū thatsanakhati læ kānchai prayōt chāk lak pratyā khōṅ sēthakit phōphāṅ khōṅ yaowachon nai khēt Krung Thēp Mahā Nakhōṅ [Media exposure, perception, attitudes, and use. The philosophy of sufficiency economy. Of youth in Bangkok]. *Journal of Management Science Nakhon Pathom Rajabhat University*, 6(2), 20-35.

- Leicht, A., Combes, B., Byun, W. J., & Agbedahin, A. V. (2021). Plæ sarup čāk raīngān rūāng Issues and Trends in Education for Sustainable Development bot thī nung čāk wāra thī yīsip'et sū paoprasong thī 4.7: Kānsuksā phūā kānphatthana thī yangyūn [Translation summary from the report issues and trends in education for sustainability development Chapter 1 from agenda 21 to sustainability goal 4.7: Education for sustainability development] (K. Hanirattisai, Tran.). Retrieved September 16, 2023, from <https://bic.moe.go.th/index.php/gallery/2021-08-29-21-34-25/320-issues-and-trends-in-education-5-4-6>
- Ministry of Interior. (2022). Palat mot plūm mai yut phāp rūām kānchat ngān nithatsakān khōng mot nai ngān SX sōngphanyīsipsōng [Permanent secretary of ministry of interior delighted with the outcome of the exhibition of the ministry in SX 2022] [Facebook update]. Retrieved September 18, 2023, from <https://m.facebook.com/prmoithailand/posts/461267342770756/>
- Moser, S., & Bader, C. (2023). Why do people participate in grassroots sustainability initiatives? Different motives for different levels of involvement. *Frontiers in Sustainability*, 3. <https://doi.org/10.3389/frsus.2022.994881>
- Nakkarnruen, B., & Bangbon, P. (2016). Kānphatthanathīyangyūn [Sustainability development]. *Sirindhorn Review*, 17(2), 64-69.
- Salas-Zapata, W. A., Rio-Orsorio, L. A., & Cardona-Arias, J. A. (2018). Knowledge, attitude, and practices of sustainability: Systematic Review 1990- 2016. *Journal of Teacher Education for Sustainability*, 20(1), 46-63.
- Santichaikul, K. (2022). Sustainability Expo Sōngphanyīsipsōng Poetsōna ČhetKitkam sutpang nai mahākamkhwāmyang yūnkrangyai khōngthai Khroṇkhlum thangrūāngchīwit Thurakit Sangkhom Lokthidīkwadoēm [Sustainability Expo 2022: Discovering 7 zones in largest sustainability events in Thailand related to lives, business, society, and the world]. Retrieved May 9, 2023, from <https://readthecloud.co/sustainability-expo-2022/>
- Thongsuk, W. (2022). Khaochai GenZ Yāng'insai Kamlang'oklummaiKhayaolok' oṇalaiduāiplānio! [Understanding Gen Z insight, a new consumer group with online purchasing power]. Retrieved June 9, 2023, from <https://talkatalka.com/blog/insight-gen-z/>
- The Wisdom Company Limited. (2020). Sōng phruttkam Gen nīchai sū'arai mak thīsut [Examining gen Z media consumption behavior]. Retrieved June 9, 2023, from <https://wisdomstudio.co.th/knowledge/1928/>
- Wanla, K., & Kosonkittumporn, S. (2021). Kānkhaphklūānpaomāi kānphatthanāyāngyangyūn khōngprathedthai [Driving Thailand's sustainable development goals]. *Journal of MCU Palisueksabuddhaghosa Review*, 7(3), 56-66.

Woraurai, S. (2022). k̄anphatthana k̄hwāmru k̄hwāmkhaochai læ k̄ānsuksa k̄hwāmkhithen khōṅ ni sit tō ‘apa ra den paomāi k̄anphatthana thī yangyūn dōi chai n̄əokhit k̄ānchatk̄ān r̄ianrū dōi chai panhā pen thān nai r̄aiwicha phonlamuāṅ wiwat [The development of knowledge, understanding, and opinions of the students towards “sustainable developments goals” by using problem-based learning activities in the subject of active citizens]. *Rajapark Journal*, 16(46), 81-97.